

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

15.05.2019

м.Київ

№ 149

Про атестацію наукових працівників
у наукових установах НАН України

На виконання ст.29 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» постановою Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 № 285 внесені зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 13.08.1999 № 1475 та викладено в новій редакції Положення про атестацію наукових працівників (далі – Положення).

Відповідно до нової редакції Положення, крім наукових працівників, які обіймають посади, зазначені у статті 31 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та у переліку посад наукових (науково-педагогічних) працівників установ, організацій, підприємств, вищих навчальних закладів, перебування на яких дає право на призначення пенсії та виплату грошової допомоги у разі виходу на пенсію відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.2004 № 257, атестації також підлягають:

– особи, які мають науковий ступінь і працюють за спеціальністю відповідно до групи спеціальностей за галузями наук, за якою присуджено науковий ступінь;

– особи, які працюють за професіями, визначеними у розділі 2 (Професіонали) Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій», в наукових підрозділах наукових установ, за умови, що вони займаються та/або є організаторами наукової і науково-технічної діяльності, з урахуванням Порядку виплати надбавки за стаж наукової роботи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.04.2004 № 494.

Зазнав змін і перелік наукових працівників, які не підлягають атестації, до якого згідно з пунктом 5 Положення віднесено наукових працівників, які:

- направлені на наукове стажування або у наукове відрядження, пов'язане з довготривалою науковою експедицією;

- відповідно до статті 12 Закону України «Про професійний розвиток працівників» віднесені до категорії працівників, які не підлягають атестації;

- перебувають у відпустці відповідно до статті 179 Кодексу законів про працю України (відпустки у зв'язку з вагітністю, пологами і для догляду за дитиною);

- проходять військову службу за призовом під час мобілізації або прийняті на військову службу за контрактом, під час дії особливого періоду на строк до його закінчення;

- під час проходження військової служби отримали поранення (інші ушкодження здоров'я) та перебувають на лікуванні у медичних закладах, а також потрапили у полон або визнані безвісно відсутніми.

Зазначені працівники проходять атестацію не раніше ніж через рік після закінчення періоду, під час якого вони не підлягали атестації, або можуть проходити атестацію за власною ініціативою.

В новій редакції Положення до переліку наукових працівників, які не підлягають атестації, не включено дійсних членів (академіків) і членів-кореспондентів, а також наукових працівників, призначених на посаду установами або організаціями вищого рівня. Водночас статтею 12 Закону України «Про професійний розвиток працівників» передбачено можливість науковим установам в своїх колективних договорах визначати категорії працівників, які не підлягають атестації. Щодо керівників наукових установ, то відповідно до Положення вони вважаються такими, що пройшли атестацію, після обрання та призначення їх на посаду.

Згідно з Положенням до повноважень вченої (науково-технічної) ради наукової установи належить: погодження складу атестаційних комісій, встановлення періодичності атестації для кожної посади наукових працівників (3, 4 або 5 років) та затвердження її результатів, а також розроблення і затвердження для кожної наукової посади атестаційної форми.

Крім того, встановлені нові вимоги до формування складу атестаційної комісії, до якої залучаються наукові працівники наукової установи, серед яких не менше третини не обіймають керівних посад (зокрема, не є керівниками структурних підрозділів наукової установи), уповноважений представник колективу наукових працівників (за наявності), який обирається таємним голосуванням на зборах наукових працівників наукової установи, та представник виборного

органу первинної профспілкової організації (за наявності). При цьому склад атестаційної комісії формується з урахуванням необхідності виключення конфлікту інтересів, який міг би вплинути на рішення атестаційної комісії.

Атестаційна комісія проводить оцінювання роботи наукового працівника та ухвалює рішення про результати його атестації на основі інформації, включеної до атестаційної справи, яка формується працівниками кадрової служби на кожного наукового працівника та має містити документи, визначені пунктом 14 Положення.

Також Положенням передбачено, що рішення атестаційної комісії має бути повідомлене науковому працівникові і керівнику наукової установи у письмовій формі протягом трьох робочих днів після його прийняття та протягом тижня подане вченої раді наукової установи на затвердження. У разі незатвердження вченою радою наукової установи рішення атестаційної комісії протягом одного місяця від дня його подання таке рішення вважається затвердженим за вмовчанням.

Президія НАН України постановляє:

1. Положення про атестацію наукових працівників, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 13.08.1999 № 1475, у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 № 285 (далі – Положення), взяти до керівництва та виконання (додається).

2. Керівникам наукових установ НАН України здійснити відповідні організаційні заходи з підготовки та проведення атестації наукових працівників згідно з Положенням.

Інформацію про підсумки атестації подавати до Відділу наукових і керівних кадрів НАН України до 5 січня року, наступного після року проведення атестації певної категорії працівників.

3. Відділу наукових і керівних кадрів НАН України та Відділу науково-правового забезпечення діяльності НАН України надавати установам НАН України необхідну методичну та правову допомогу при проведенні атестації наукових працівників.

4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на головного вченого секретаря НАН України академіка НАН України В.Л.Богданова.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Головний учений секретар
Національної академії наук України
академік НАН України

Б.С.Патон

В.Л.Богданов

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 13 серпня 1999 р. № 1475 (у редакції
постанови Кабінету Міністрів України
від 03 квітня 2019 р. № 285)

ПОЛОЖЕННЯ про атестацію наукових працівників

Загальна частина

1. Це Положення визначає порядок проведення атестації наукових працівників наукових (науково-дослідних, науково-технологічних, науково-технічних, науково-практичних) установ, закладів вищої освіти (університетів, академій, інститутів), юридичних осіб, у складі яких є науковий підрозділ (далі - наукові установи), що повністю або частково фінансуються за рахунок державного бюджету.

Це Положення може застосовуватися науковими установами, що не фінансуються з державного бюджету.

2. У цьому Положенні терміни вживаються у значенні, наведеному у Кодексі законів про працю України, Законах України “Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Про вищу освіту” та “Про професійний розвиток працівників”.

3. Атестація наукового працівника проводиться з метою:

- оцінювання рівня професійної підготовки, результативності його роботи;
- визначення відповідності його кваліфікації займаній посаді;
- виявлення перспективи використання його здібностей, стимулювання підвищення його професійного рівня;
- визначення потреби у підвищенні кваліфікації, його професійній підготовці.

4. Атестації підлягають:

наукові працівники, які обіймають посади, зазначені у статті 31 Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” та у переліку посад наукових (науково-педагогічних) працівників установ, організацій, підприємств, вищих навчальних закладів, перебування на яких дає право на призначення пенсії та виплату грошової допомоги у разі виходу на пенсію відповідно до Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність”, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 4 березня 2004 р. № 257 (Офіційний вісник України, 2004 р., № 10, ст. 590; 2017 р., № 33, ст. 1038);

особи, які мають науковий ступінь і працюють за спеціальністю відповідно до групи спеціальностей за галузями наук, за якою присуджено науковий ступінь;

особи, які працюють за професіями, визначеними у розділі 2 (Професіонали) Національного класифікатора України ДК 003:2010 “Класифікатор професій”, в наукових підрозділах наукових установ, за умови, що вони займаються та/або є організаторами наукової і науково-технічної діяльності, з урахуванням Порядку виплати надбавки за стаж наукової роботи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2004 р. № 494 (Офіційний вісник України, 2004 р., № 16, ст. 1111).

5. Не підлягають атестації наукові працівники:

які направлені на наукове стажування або у наукове відрядження, пов'язане з довготривалою науковою експедицією;

які відповідно до статті 12 Закону України “Про професійний розвиток працівників” віднесені до категорії працівників, які не підлягають атестації;

які перебувають у відпустці відповідно до статті 179 Кодексу законів про працю України;

які проходять військову службу за призовом під час мобілізації або прийняті на військову службу за контрактом, під час дії особливого періоду на строк до його закінчення, за якими відповідно до частини третьої статті 119 Кодексу законів про працю України до дня фактичного звільнення зберігаються місце роботи, посада і середній заробіток на підприємстві, в установі, організації незалежно від підпорядкування та форми власності;

які відповідно до частини п'ятої статті 119 Кодексу законів про працю України під час проходження військової служби отримали поранення (інші ушкодження здоров'я) та перебувають на лікуванні у медичних закладах, а також потрапили у полон або визнані безвісно відсутніми, на строк до дня, що настає за днем їх взяття на військовий облік у районних (міських) військових комісаріатах після їх звільнення з військової служби у разі закінчення ними лікування в медичних закладах незалежно від строку лікування, повернення з полону, появи їх після визнання безвісно відсутніми або до дня оголошення судом їх померлими.

Наукові працівники, визначені абзацами другим - шостим пункту 5 цього Положення, проходять атестацію не раніше ніж через рік після закінчення періоду, під час якого вони не підлягали атестації.

Наукові працівники, визначені абзацами другим - шостим пункту 5 цього Положення, можуть проходити атестацію за власною ініціативою.

Періодичність і строки проведення атестації

6. Атестація проводиться не рідше ніж один раз на п'ять років відповідно до Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” та не частіше ніж один раз на три роки відповідно до Закону України “Про професійний розвиток працівників”.

Для кожної посади наукових працівників наукової установи вченою (науковою, науково-технічною, технічною) радою (далі - вчена рада) наукової установи встановлюється періодичність атестації через три, чотири або п'ять років.

За результатами атестації вченою радою встановлюється строк атестації наукового працівника через три, чотири або п'ять років.

У разі виявлення в діяльності наукового працівника порушень академічної доброчесності та/або ознак недостатньої кваліфікації, зафіксованих в акті про невиконання роботи, доповідній записці про допущені помилки; надання рекомендацій атестаційною комісією за результатами атестації; оскарження науковим працівником результатів атестації керівнику наукової установи за рішенням керівника наукової установи призначається та проводиться повторна атестація.

Повторна атестація наукового працівника проводиться не раніше ніж через рік після проходження науковим працівником атестації.

7. Випускникам вищих військових навчальних закладів (закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання), військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, направленим для подальшого проходження військової служби до наукової установи та призначеним на посади наукових працівників з урахуванням Указу Президента України від 10 грудня 2008 р. № 1153 “Про Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України”, строк проведення атестації визначається керівником наукової установи після закінчення дії першого контракту про проходження військової служби на посадах офіцерського складу з урахуванням абзацу другого пункту 6 цього Положення.

8. Графік проведення атестації наукових працівників затверджується щороку розпорядчим документом керівника наукової установи за пропозицією вченої ради наукової установи до початку календарного року.

Інформація про дату проведення атестації наукового працівника, який підлягає атестації, доводиться до його відома не пізніше ніж за два місяці до дати її проведення.

9. Непроведення в установлений строк атестації наукового працівника не з його вини підтверджується відповідним розпорядчим документом керівника наукової установи і не може бути підставою для розірвання або зміни умов укладеного з ним трудового договору (контракту).

Порядок проведення атестації

10. Для кожної наукової посади вченою радою наукової установи затверджується атестаційна форма, яка враховує: якість наукових результатів (публікації, патенти, участь та керівництво науковими (науково-технічними) проектами (розробками); викладацьку діяльність; керівництво підготовкою та/або підготовку наукових кадрів; національну та міжнародну співпрацю (участь у національних та міжнародних наукових проектах, господарських договорах, проектах тощо); підвищення кваліфікації; виконання адміністративних обов’язків; популяризацію науки (лекції, інтерв’ю, науково-популярні передачі) та мобільність.

З метою уніфікації атестаційної форми вчена рада під час затвердження атестаційної форми може об’єднувати наукові посади в категорії (групи).

Атестаційна форма повинна містити лише такі вимоги, які піддаються документальному підтвердженню, зокрема з використанням наукометричних баз даних, та зазначені у трудовому договорі (контракті).

11. Для організації та проведення атестації наукових працівників розпорядчим документом керівника наукової установи за погодженням з вченою радою наукової установи утворюється одна або кілька атестаційних комісій у складі голови, секретаря і членів атестаційної комісії. Головою атестаційної комісії, як правило, є заступник керівника наукової установи.

До складу атестаційної комісії залучаються наукові працівники наукової установи, серед яких не менше третини не обіймають керівних посад (зокрема, не є керівниками структурних підрозділів наукової установи), уповноважений представник колективу наукових працівників (за наявності), який обирається таємним голосуванням на зборах наукових працівників наукової установи, та представник виборного органу первинної профспілкової організації (за наявності).

Склад атестаційної комісії формується з урахуванням необхідності виключення конфлікту інтересів, який міг би вплинути на рішення атестаційної комісії.

Атестація осіб, які входять до складу атестаційних комісій, та працівників керівного складу передуює атестації інших наукових працівників наукової установи, здійснюється керівником наукової установи, а її результати затверджуються вченою радою наукової установи.

Керівник наукової установи вважається таким, що пройшов атестацію, після обрання та призначення його на посаду.

12. Атестація працівника проводиться тільки в його присутності. Засідання атестаційної комісії може бути проведено в режимі відеоконференції.

13. Засідання атестаційної комісії вважається правоможним, якщо на ньому присутні не менш як дві третини її складу.

14. Атестаційна комісія проводить оцінку роботи наукового працівника та ухвалює рішення про результати атестації наукового працівника на основі інформації, включеної до атестаційної справи.

Атестаційна справа формується працівниками кадрової служби на кожного наукового працівника, що атестується, та складається з:

атестаційної форми, заповненої науковим працівником, що атестується, з якою ознайомлено його безпосереднього керівника;

звіту наукового працівника, що атестується, з яким ознайомлено його безпосереднього керівника;

характеристики, складеної та підписаної безпосереднім керівником наукового працівника та/або керівником структурного підрозділу, в якому працює науковий працівник.

Атестаційна справа подається атестаційній комісії не пізніше ніж за два тижні до проведення атестації.

Після проведення атестації наукового працівника його атестаційна справа долучається до його особової справи.

15. Атестаційна комісія у присутності наукового працівника, який проходить атестацію, його безпосереднього керівника та керівника структурного підрозділу розглядає та аналізує матеріали атестаційної справи, заслуховує та обговорює звіт наукового працівника про його роботу.

16. Якщо з поважних причин (наукове відрядження, тимчасова непрацездатність) науковий працівник не може з'явитися на засідання атестаційної комісії, за рішенням атестаційної комісії атестація може бути призначена на іншу дату.

У разі неявки наукового працівника, який атестується, на засідання атестаційної комісії без поважних причин за рішенням атестаційної комісії йому повторно призначається дата атестації. У разі повторної неявки наукового працівника, який атестується, на засідання атестаційної комісії без поважних причин за рішенням атестаційної комісії йому може бути повторно призначена дата атестації або його може бути визнано таким, що не відповідає займаній посаді.

17. Атестаційна комісія приймає рішення відкритим голосуванням простою більшістю голосів присутніх на засіданні членів атестаційної комісії.

Щодо наукового працівника, який атестується, атестаційна комісія приймає одне з таких рішень: "відповідає займаній посаді" або "не відповідає займаній посаді". У разі рівного розподілу голосів рішення щодо відповідності/невідповідності займаній посаді ухвалюється атестаційною комісією на користь працівника.

Голосування щодо відповідності/невідповідності наукового працівника займаній посаді за рішенням атестаційної комісії може проводитися таємно.

У разі таємного голосування атестаційна комісія відкритим голосуванням обирає з числа своїх членів лічильну комісію.

Бюлетень для таємного голосування повинен містити прізвище, ім'я та по батькові, назву посади наукового працівника, що атестується, та рішення члена атестаційної комісії: "відповідає займаній посаді" або "не відповідає займаній посаді".

Якщо під час таємного голосування у бюлетені членів атестаційної комісії не було зазначено жодного рішення або зазначено обидва рішення, бюлетень вважається недійсним.

За результатами таємного голосування складається протокол лічильної комісії, який повинен містити прізвище, ім'я та по батькові, назву посади наукового працівника, що атестується, результати голосування, висновок лічильної комісії, її склад та бути підписаним членами лічильної комісії.

За результатами роботи лічильної комісії атестаційна комісія приймає рішення відповідно до абзаців першого і другого пункту 17 цього Положення.

18. Рішення атестаційної комісії повинне містити прізвище, ім'я та по батькові, рік народження атестованого, відомості про освіту, загальний трудовий стаж, назву посади, оцінку діяльності за результатами голосування і рекомендації атестаційної комісії. Рішення атестаційної комісії підписується головою, секретарем і членами атестаційної комісії, присутніми на засіданні.

Рішення атестаційної комісії повідомляється науковому працівникові та керівнику наукової установи у письмовій формі протягом трьох робочих днів після його прийняття.

19. Рішення атестаційної комісії долучається до атестаційної справи наукового працівника та протягом тижня подається вченої раді наукової установи на затвердження.

Після затвердження вченою радою наукової установи рішення атестаційної комісії атестаційна справа наукового працівника долучається до особової справи.

20. Затвердження вченою радою наукової установи рішення атестаційної комісії повинно відбутися не пізніше ніж протягом одного місяця з дня його подання.

У разі незатвердження вченою радою наукової установи рішення атестаційної комісії у визначений строк рішення атестаційної комісії вважається затвердженим за вмовчанням.

21. Атестаційна комісія під час ухвалення рішення про відповідність наукового працівника займаній посаді також може рекомендувати керівнику заохотити цього наукового працівника відповідно до частини другої статті 13 Закону України “Про професійний розвиток працівників”.

Результати розгляду керівником наукової установи рекомендацій атестаційної комісії про заохочення повідомляються науковому працівнику протягом п’яти робочих днів після затвердження рішення вченою радою наукової установи.

22. Якщо за результатами атестації наукового працівника визнано таким, що не відповідає займаній посаді, комісія може рекомендувати керівнику наукової установи перевести працівника за його згодою на іншу посаду чи роботу, що відповідає його професійному рівню, або направити на навчання з подальшою (не пізніше ніж через рік) повторною атестацією. Рекомендації комісії з відповідним обґрунтуванням доводяться до відома працівника у письмовій формі.

У разі незгоди наукового працівника з переведенням на іншу посаду або неможливості його переведення на іншу посаду трудовий договір з ним розривається відповідно до пункту 2 частини першої статті 40 Кодексу законів про працю України.

Науковий працівник з числа військовослужбовців, якого за результатами атестації визнано таким, що не відповідає займаній посаді, призначається на іншу посаду з урахуванням Указу Президента України від 10 грудня 2008 р. № 1153 “Про Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України” або направляється на навчання з подальшою (не пізніше ніж через рік) повторною атестацією.

Порядок розгляду спорів з питань атестації наукових працівників

23. Рішення щодо результатів атестації може бути оскаржене науковим працівником керівнику наукової установи протягом одного місяця з дня його прийняття, що не зупиняє його виконання.

На підставі скарги керівник наукової установи має право подати атестаційну справу наукового працівника на повторний розгляд атестаційної комісії та за погодженням з вченою радою наукової установи змінити склад атестаційної комісії.

24. Рішення керівника наукової установи про розірвання трудового договору (контракту) з науковим працівником за результатами атестації може бути оскаржене працівником відповідно до законодавства про порядок розгляду індивідуальних трудових спорів або у судовому порядку.